

Zápis z kontroly Výběr poplatků za odpady 2022 a způsob řešení neplatičů

Kontrola provedena dne 16. 10. 24 členy KV MZ Žatec p. Vlachem a Ing. Malířovou od 15.00 v prostorách Finančního odboru a níže jsou uvedena zjištěná fakta.

Přítomny

Kontrola měla posloužit k zjištění mechanismu výběru poplatků za odpady a následnému řešení neplatičů ve městě Žatec

Zjištěná fakta:

město Žatec čítá cca 19 890 poplatníků tří typů

- Občan ČR s trvalým pobytem na území města
- Občan jiného státu s povolením k pobytu s adresou udanou v Žatci
- Majitel obytné nemovitosti (dům nebo stavba pro rekreaci) na území Žatce, kde není trvale hlášený žádná osoba

Úřad je povinný osvobodit od poplatku osoby pokud:

- Prokáží, že se dlouhodobě zdržují v zahraničí
- Prokáží, že se zdržují v jiném městě ČR, kde platí tento poplatek podle stejného systému (například Praha)
- Pokud je poplatník trvale v DpS nebo podobném ústavu
- Pokud je poplatník v dětském domově apod.
- Pokud je poplatník ve vězení

Sledovaná problematika vychází ze Zákona o místních poplatcích (1990), Obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za obecní systém odpadového hospod. (2022) a ze Zákona o obcích (2000), v současné době je poplatek 900,- Kč na osobu bez rozdílu věku. Tento způsob úhrady je v Žatci zaveden od 1.1.2022 a první datum splatnosti bylo tedy 30.6.2022.

Od tohoto data do 3 let, lze pohledávku vymáhat. Sledovaný rok 2022 by tedy byl promlčen 30.6. 2025.

ve sledovaném roce nesplnilo ohlašovací povinnost cca 4 500 osob

- pokud se jedná o cizince bydlícího ve městě, řeší se to tím způsobem, že vlastník nemovitosti, kde cizinec bydlí se přihlásí do evidence plátce poplatku za odpady (a toto si zpětně od nájemníka vybere) nebo si příslušný odbor možného poplatníka vyhledá přes Czech Point a dodatečně přes Evidenci obyvatel na MěÚ

- je zde i možnost osvobození od poplatku či jeho redukce: toto se zjišťuje doložením např. smlouvy o nájmu, že poplatník přechodně bydlí jinde, na MěÚ si vyplní příslušný tiskopis s žádostí o osvobození od poplatku a poplatek jim je dle doby pobytu mimo Žatec poměrně krácen nebo se nemusí platit, od placení poplatku jsou osvobozeni např. senioři v Domě seniorů nebo nezletilí v ústavní péči = s trvalým pobytem v Žatci

poměrná částka se platí (vrací) dle data přistěhování či odstěhování, případně i dle úmrtí

- placení poplatku OSVČ – na bázi dobrovolnosti, musí se přihlásit na základě smlouvy s f. Marius Pedersen, kontrola Živnostenský úřad

Řešení neplatičů

nejdříve se neplatič upozorní (celkem 2x), poté následuje vymáhání hromadným předpisem nejpozději do 3 let od data povinnosti placení v daném roce (tj. do 30.6.25) nebo platebním výměrem vyvěšeným 1 měsíc na úřední desce, pokud nedojde k zaplacení poplatku i po uvedeném procesu, je pohledávka předána exekutorovi. MěÚ nemá vlastního exekutora, ale toto je řešeno smlouvou s externím exekutorem.

Město aktuálně eviduje 3890 poplatníků. Kteří aktuálně dluží v součtu více než 1.500,- za odpady (ale není rozlišeno, jestli to je za roky 2022+2023 nebo 2023+2024). Tuto skupinu poplatníků (ti co dluží za 2022+2023) bude město předávat exekutorovi z důvodu blížícího se promlčení k 30.6.2025.

Odpad do Sběrného dvora může obyvatel města vyvážet i když poplatek uhrazený nemá. Seznamy neplatičů nelze předávat třetím osobám, tzn. obsluha Sběrného dvora nemůže mít informaci o úhradě.

Pokud dlužník zaplatí, je mu aktuálně odpouštěno penále.

Návrhy a doporučení vzešlé z kontroly:

- zlepšení informovanosti o způsobu placení poplatku, např. na www stránkách města nebo v Žateckém zpravodaji – zde je již prováděno, ale informovanost by mohla být intenzivnější a adresnější. Doporučujeme ještě finální osvětovou kampaň před předáním pohledávek exekutorovi.

- možnost přihlášení se k placení poplatku nejenom v papírové podobě , ale i elektronicky

- propojení souvisejících registrů, které slouží k vyhledání např. osob s trvalým pobytem ve městě, osob v nájmu či zde žijících cizinců tak, aby si tyto osoby mohly efektivně dohledat na místě pracovníce odboru a nemuselo se toto pracně dohledávat odděleně v jednotlivých registrech nebo dle dobrovolnosti přihlášení daného poplatníka

- zpřístupnění a instalace programů pro pracovníce odboru tak, aby si mohly v jednom místě zjistit možné poplatníky v rámci města – a poplatník by mohl být např. o své povinnosti jednoduše upozorněn elektronicky (pokud se např. elektronicky zaeviduje k placení poplatku)

- podle informací od ██████████ Město uvažuje o nové povinnosti, pro občany, kdy by při návštěvě SD byl každý povinen prokázat uhrazení poplatku. Kontrolní výbor doporučuje namísto takové povinnosti instalovat technický systém (samoobslužný kiosk), který po načtení OP automaticky na místě vydá informaci o uhrazení. Takový systém se jeví jako efektivnější, než přenášení dalších povinností na občany.

- podle informací od ██████████ město uvažuje pro řešení podobných pohledávek o zavedení daňové exekuce bez uvedení termínu. Kontrolní výbor doporučuje stanovit termín zavedení daňové exekuce v co nejkratším čase.

- podle dodatečné informace od ██████████ se na základě telefonických upomínek jen za poslední tři týdny podařilo vybrat dlužných cca 700 tisíc Kč. Doporučujeme znovu zavedení systému rozesílání platebních složenek.

Závěr kontroly:

daná problematika byla vysvětlena s přehledem, v rámci daných možností je toto řešeno dobře, příslušné pracovníce odboru jsou kompetentní k administraci výběru poplatků za odpady a řešení neplatičů.

Aktuální počet občanů s dluhem větším než 1.500,- Kč bude řešen exekučně, panují ale oprávněné pochybnosti, jestli bude finančně přínosný. Zejména proto, že počet neplatičů odpovídá počtu obyvatel, kteří už dle statistik mají exekuce z jiných důvodů

V Žatci dne 16. 10. 24, konec kontroly v cca 16.30 hod.

Vlach Vladimír

Ing. Malířová Ivana